

Sammanfattning

- Allmänna hygienråd för alla är att tvätta händerna före mathantering och efter toalettbesök. Använd flytande tvål och helst egen handduk eller engångshandduk. Om dessa råd följs kan besvärsfria bärare leva som vanligt.
- Handdesinfektion med alkohol är ett komplement till handtvätt och är effektivt mot ESBL-bildande bakterier.
- Bärarskap av ESBL-bildande bakterier får inte försena eller förhindra övrig vård, undersökning eller behandling

Vill du läsa mer?

www.folkhalsomyndigheten.se

www.vll.se/vardhygien – Välj Multiresistenta bakterier och läs om hur man vårdar patienter med ESBL- och ESBLcarba-bildande bakterier. Här finns också denna broschyr att ladda ner.

Vill du beställa ytterligare exemplar av broschyren?

Skicka e-post till smittskydd@vll.se eller ring Smittskyddsenhetens sekreterare på telefon 090-785 13 68

ESBL-bildande bakterier

Patientinformation



Antibiotikaresistens, när bakterier blivit motståndskraftiga mot antibiotika, är ett ökande problem i hela världen. För att minska risken för spridning är det, som alltid, viktigt med god handhygien.

Vad är ESBL?

ESBL (Extended Spectrum Beta Lactamase) är inte en sjukdom utan ämnen, som bildas av vissa tarmbakterier. Dessa ämnen gör bakterierna motståndskraftiga mot våra vanligaste antibiotika, så att de inte hjälper vid en eventuell infektion. Bakterierna måste behandlas med andra sorters antibiotika om de skulle orsaka en infektion.

I världen har det börjat spridas en ny typ av ESBL-bildande bakterier som är motståndskraftiga mot ännu fler antibiotika. Dessa kallas ESBL carba-bildande bakterier och är fortfarande ovanliga i Sverige.

Hur sprids ESBL-bildande bakterier?

Bakterierna kommer oftast in i kroppen via förorenad mat eller förorenat vatten. Det sker ofta i samband med utlandsresa och kan leda till bärarskap i tarmen. Bakterierna kan också spridas via händer som förorenats. Smittspridning kan ske på sjukhus, vårdmottagningar, boenden och ute i samhället i övrigt. Genom att tvätta händerna minskas risken för spridning. Det finns även ett samband mellan att behandlas med mycket antibiotika och att bli bärare av ESBL-bildande bakterier.

Vilka besvär kan du få?

De flesta som bär på dessa bakterier i tarmen har inga besvär alls. Ibland kan ESBL-bildande bakterier liksom andra tarmbakterier orsaka infektioner, framförallt urinvägsinfektion.

Minska risken för spridning

Om du är bärare av ESBL-bildande bakterier är det viktigt att du är noga med handhygien före hantering av mat och efter toalettbesök. Använd flytande tvål och egen handduk. I övrigt kan du leva som vanligt. Du kan umgås med familj och vänner som du brukar, till exempel krama och ta upp småbarn i famnen. Det finns inga hinder för att ha sex. Bakterierna dör om du tvättar handdukar och sänglinne i minst 60 grader. Kläder tvätas i den högsta temperatur de tål.

Om du har sår, urinkateter eller stomi är det extra viktigt att tvätta händerna efter omläggning/byte.

Om du har diarré eller avföringsläckage bör du duscha istället för att bada i badkar eller bassäng. Om du har diarré bör du efter toalettbesök rengöra tvättställ, kranar, toalettsits och spolknopp med vanligt rengöringsmedel.

Minska risken för spridning inom vården

Samma rutiner som för att förhindra all annan smittspridning gäller. All personal ska bära kortärmade arbetskläder, som är en förutsättning för att handdesinfektion ska kunna utföras på rätt sätt. Vårdpersonal ska utföra handdesinfektion både före och efter kontakt med vårdtagare. Handskar och skyddsrock/plastförkläde ska användas vid direkt kroppskontakt, sängkontakt samt vid kontakt med kroppsvätskor.

Patient med ESBL-bildande bakterier som har diarré, större urin/avföringsläckage eller vätskande sår ska vårdas i eget rum med egen toalett och dusch.

Patient som bär ESBL carba-bildande bakterier ska vårdas på eget rum med egen toalett och dusch. Läs mer på www.vll.se/vardhygien

Vilken behandling kan du få?

Är du bärare av ESBL-bildande bakterier utan att ha några besvär behövs ingen behandling. Eftersom infektioner orsakade av ESBL-bildande bakterier kan vara svårbehandlade är det viktigt att du vid kontakt med sjukvården berättar att du har dessa bakterier. Annars riskerar du att bli behandlad med antibiotika som inte har effekt mot din infektion.

Kan du bli av med ESBL-bildande bakterier?

Bärarskap kan kvarstå i några veckor upp till flera år.

Har du ytterligare frågor efter att ha läst denna information vänd dig då i första hand till din läkare. Vid behov kan din läkare rådfråga Infektionskliniken i Umeå, Vårdhygien eller Smittskyddsenheten.